

Bijzonder gewoon

Voor je ecologische voetafdruk is het natuurlijk de pest, maar wat je van ver haalt lijkt vaak toch echt lekkerder. Deze zomer mocht ik dat weer eens ervaren tijdens een werkbezoek aan de Azoren. De Nederlandse marien biologen Fleur Visser en Machiel Oudejans doen daar al vele jaren onderzoek aan walvissen en dolfinen. Met een kleine rubberboot zoeken ze de dieren op en door hun lange ervaring weten ze inmiddels zo dicht bij de dieren te komen dat ze ze zelfs een tijdelijk zendertje kunnen opplakken. Daardoor wordt het doorgaans verborgen leven van de zeezoogdieren ineens zichtbaar voor de wetenschap. Maar daar gaat het mij op deze plek even niet om. Wat mij ornithologisch fascineerde was de enorme massa Kuhls Pijlstormvogels, die hen bij het werk begeleiden. Ze zitten op de wateren rond het eiland Terceira zoals de Kleine Mantelmeeuwen en de Zilvermeeuwen op de Noordzee. Of liever: ze zeilen er rakelings overheen. Met minimale vleugelslagen scheren de vogels vrijwel continu vlak over de golven, niet zichtbaar op zoek naar wat dan ook. Ze lijken haast voor de lol te vliegen. Een heel enkele keer zie je grote groepen bijeen op het water, foeragerend op kleine visjes. Behalve door dat gedrag, zijn de Pijlstormvogels rond de Azoren volgens mij ook zo fascinerend, omdat ze bij ons zo bijzonder zijn. Ik heb in mijn 'jeugdbonds jaren' heel wat uren op het puntje van de Zuidpier doorgebracht, maar ik kan mij niet herinneren dat ik ooit één herkenbare 'pijl' in de kijker heb gehad. Later begreep ik van de écht doorgewinterde zeetrekters dat ze er echt wel waren - en nog steeds soms zijn - maar de herkenning op grote afstand is een vak apart.

Ontwikkelingspsychologen kunnen heel goed verklaren waarom wij zo worden getriggerd door alles wat bijzonder is. Als we continu gealarmeerd zouden raken door dingen die heel gewoon zijn, is ons brein binnen de kortste keren waarschijnlijk oververhit. Maar tussen alle gewone geluidjes en alle vliegbeelden valt die ene zeldzaamheid voor een geoefende vogelaar ineens wél op. Vakanties of buitenlandse werkbezoeken zijn dus waarschijnlijk mede zo geweldig, omdat het brein dan veel meer geprikkeld wordt dan thuis. Het is niet die ene orgastische ervaring in de zoveel maanden of jaren van een Pijlstormvogel op kilometers afstand van de Zuidpier, maar een continu feest van vogels die alle zintuigen op scherp zetten. Het gewone van elders is voor de reiziger bijzonder geworden.

Ik was zeker niet lang genoeg op de Azoren om de Kuhl's Pijlstormvogels gewoon te gaan vinden. Tegelijk vind ik het ook wel een uitdaging om de ontwikkelingspsychologie te tarten en ook het bijzondere te blijven herkennen in het gewone, thuis. Waarom zou een lenige Visdief of Kleine Mantelmeeuw minder fascineren dan zo'n Pijlstormvogel. Als je daar je geluk uit kan halen komt het in ieder geval je voetafdruk behoorlijk ten goede.

■ *Rob Buter*

KUHLS PIJLSTORMVOGEL

Foto: Rob Buijter